

Ústna forma internej časti maturitnej skúšky

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Študijný odbor: 6317 M obchodná akadémia

Školský rok: 2022/2023

- A) Podstatné mená v systéme slovných druhov, gramatické kategórie
Mýtus, epos a bájka; podrobne 1 epos staroveku, reprodukcia 1 bájky
(Epos o Gilgamešovi, Ilias, Odysea, Ezop)
- B) Vývoj slovenčiny v predspisovnom období s dôrazom na obdobie Veľkej Moravy
Tragédia, vznik, charakteristika žánru, vnútorná kompozícia drámy (Sofokles, Shakespeare)
- C) Národný jazyk, funkcie jazyka, vnútorné členenie slovenského národného jazyka
Komická dráma, vznik, podoby komickej drámy (Moliere, Štepka)
- D) Úzus, norma a kodifikácia, ortoepia, Bernoláková kodifikácia
Klasicizmu v slovenskej literatúre, názory na spisovný jazyk Slovákov, znaky eposu
(Kollár, Hollý)
- E) Informácia, zdroje informácií, spracovanie a význam informácií v procese učenia
Hrdina v romantizme a realizme, porovnanie znakov týchto období (Puškin, Hugo, Balzac)
- F) Slohové postupy, ich autorský zámer a obsah, základné žánre
Porovnanie hrdinu v diele J. Bottu a J. Kráľa; vplyv ľudovej slovesnosti na ich tvorbu, balada
- G) Jazyk a reč, kodifikácia, jazyková kultúra, Štúrova kodifikácia
Slovenský romantizmus: S. Chalupka, A. Sládkovič – porovnanie, znaky slovenskej
romantickej literatúry
- H) Opisný slohový postup, rozdiel medzi opisom a charakteristikou, žánre OSP
Obraz dediny v období slovenského realizmu (Kukučín, Timrava, Tajovský: Maco Mlieč)
- I) Rozdiel medzi grafémou a hláskou, systém slovenských hlások, spodobovanie, diakritické a
interpunkčné znamienka, zápis priamej reči
Slovenská dráma 19.st. – Palárik, Tajovský; tematika hier, popis konfliktu, výstavba
dramatického textu – replika, autorské poznámky, dejstvo

- J) Zvukové javy – melódia vety, prízvuk, tempo reči, pauza, rytmus, dĺžka/kvantita, rytmický zákon, slabikotvorné spoluhlásky
Krasko - literárny portrét: symbolizmus, impresionizmus, pojmy: symbol, kontrast
(Topole, Otcova roľa, Plachý akord)
- K) Vetné členy, ich klasifikácia, typy vetných skladov
Slovenská medzivojnová poézia, vývoj avantgardy, porovnanie poézie J. Smreka a E. B. Lukáča (Lukáč, Smrek)
- L) Slovná zásoba, jadro, okraj slovnej zásoby, aktívna a pasívna SZ, rozčlenenie SZ podľa jazykových štýlov a expresivity
Slovenská medzivojnová próza, sociálno-psychologický román, sociálna próza, socialistický realizmus (Urban, Hronský, Jilemnický)
- M) Diskusný príspevok – charakteristika, kompozícia, jazykový štýl a slohový postup
Slovenská medzivojnová dráma: tradičný a novátorský prúd, vplyv expresionizmu, vznik SND (Barč-Ivan, Stodola)
- N) Zložené súvetia, porovnanie: jednoduchá veta, jednoduché súvetie, zložené súvetie
Próza naturizmu, znaky naturizmu (M. Figuli, D. Chrobák)
- O) Synonymický rad, antonymá, homonymá, viacvýznamové a jednovýznamové slová, rozdiel medzi metaforou a metonymiou
Slovenská poézia po r. 1945, jej základné témy, voľný verš, pop-poézia
(Rúfus, Válek, Hevier, Urban)
- P) Spôsoby obohacovania slovnej zásoby, význam cudzích slov, podoby cudzích slov v jazyku
Rozvoj drámy po r. 1945, pojmy: absurdná dráma, autorské divadlo, existenciálna dráma
(Beckett, Bukovčan, Štepka)
- Q) Slovesá v systéme slovných druhov, slovesné gramatické kategórie, kategória vidu a slovesného rodu
Existencializmus a postmoderna v súčasnej próze (Eco, Dušek: Rýchlik, Sartre)
- R) Jednoduché súvetie a jeho klasifikácia, rozdiel medzi jednoduchým a zloženým súvetím
Téma 2. svetovej vojny v slovenskej literatúre, kľúčové diela tejto témy
(Mňačko: Smrť sa volá Engelchen; Bednár: Kolíska, Bukovčan)

- S) Úvaha, jej znaky, kompozícia, podoby úvahy v rôznych jazykových štýloch
Vývoj slovenskej prózy po r. 1945, základné témy, vplyv postmodernity od 60. rokov
(Bednár: Sklený vrch, Mňačko: Ako chutí moc, Dušek: Taktika)
- T) Komunikácia, komunikant, komunikačný šum, formy komunikácie: písomná/ústna,
oficiálna/bežná, verbálna/neverbálna, efektívna, asertívna/devalvujúca
Téma vojny v svetovej literatúre, expresionizmus, porovnanie zobrazenia
(Remarque, Rolland, Heller)
- U) Beletrizovaný a štruktúrovaný životopis, ich jazykové štýly, porovnanie
Novátorský prístup v slovenskej literatúre po roku 1945, typické znaky postmodernity
(Klimáček, Urban: Balada o odstavajúcich ušiach, Lasica a Satinský)
- V) Plnovýznamové slovné druhy, menné kategórie (prídavné mená, zámená, číslovky,
príslovky)
Výnimočné diela svetovej prózy 20. storočia - Exupery, Salinger, Hemingway, Sartre
- W) Indoeurópske jazyky, pôvod, vývoj; členenie slovanských jazykov, hlaholika,
starosloviččina, porovnanie slovenského a českého jazyka
Absurdná literatúra, jej znaky, zobrazenie absurdity vo svetovej a slovenskej dráme
(Kafka, Beckett, Karvaš)
- X) Náučný štýl, jeho znaky; vedecko-náučný štýl, populárno-náučný štýl; žánre náučného
štýlu; kompozícia výkladu, logické postupy a formy, indukcia a dedukcia
Literárne druhy a žánre, ich základné znaky, problematika rozprávača
(Hronský, Barč-Ivan, Gavlovič)
- Y) Publicistický štýl, jeho znaky, žánre, titulok, podtitulok, titulka, tiráž, periodikum, občasník
Poviedka - definícia žánru, autori poviedok; výstavba literárneho textu, novátorská alebo
tradičná línia literatúry
(Tajovský: Maco Mlieč, Dušek: Rýchlik, Klimáček, Kafka)
- Z) Slovná zásoba, klasifikácia slov z hľadiska doby vzniku, z hľadiska lexikálneho významu slov
a významových vzťahov medzi slovami (synonymum, homonymum, antonymum)
Novela - definícia žánru, zakladateľ novely (Boccaccio)
(Hemingway, Kukučín: Kým báčik..., Rolland, Bednár: Kolíska)

- AA) Informácia, zdroje informácií, rozdelenie informačných prameňov z hľadiska ich spracovania (bibliografia, bibliografický záznam, presná citácia, citácia, parafráza, marginálie)
Román - definícia žánru, vonkajšia kompozícia románu; sociálny román, psychologický román, detektívny román... (Balzac, Urban, Eco)
- BB) Rozprávanie – definícia, kompozícia rozprávania, základné kompozičné postupy, rozprávač, žánre rozprávania
Téma lásky v literatúre, rôznorodé stvárnenie tejto témy (Stodola, Sládkovič, Kollár, Figuli)
- CC) Slovné druhy, plnovýznamové, neplnovýznamové, vetnočlenská platnosť slovných druhov
Obraz ženy v literatúre, postavenie žien v rôznych historických obdobiach (Sofokles, Timrava, Tajovský: Statky- zmätky, Šikula)
- DD) Slang ako druh nárečia, rozdiel medzi slangom a zemepisným nárečím, medzi slangom a argotom.
Obraz mladého človeka v literatúre, príčiny nedorozumení medzi mladými ľuďmi a dospelými (Salinger, Mitana, Šikula)